

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Петъкъ. Цѣна-та за единъ годишъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе. Спомоществованія-та трѣбва всякога да сж прѣдплатены и да ся испрацатъ въ полицѣ, въ групъ или въ пощенскы тилбри (пулове) Турскы, Иъмскы, Прускы, Русскы или Французскы, на Редактора-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградъ.

Година 1.

ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, АПРИЛІЙ 9, 1876.

Брой 15.

ИЗВѢСТІЕ.

Число-то на спомоществователи-тъ на Зорницѣ ся е умножило толкова, щото твърдѣ малко бросе отъ начало-то ѝ сж останжи. Ний извѣстивамъ на настоятели-тъ си и на всички, които быхъ желали да станятъ спомоществователи за напредъ, че отъ 1-ый идущий Май до свършкѣ-тъ на годишъ-тъ, т. е. за 8 мѣсеца, тя ще имъ ся провозеда за едно бѣло меджидіе. Спомоществованія-та трѣбва въ всякой случай да сж прѣдплатены. Ред.

ОСВОБОЖДЕНИЕ ОТЪ СЖЩЕСТВУЮЩИ-ТЪ ЗЛИНЫ.

Въ прѣдпослѣдній-тъ брой на листъ-тъ си изложихмы едно отъ срдства-та, чрѣзъ което Божественна-та Мъдрость прѣдлага да извърши въ срдца-та на чловѣцы-тъ едно нравственно прѣобразование, именно, истини-тъ, които ся съдържатъ въ Евангеліе-то Христово. Ний видѣхмы че тѣзи истини сж въ най-высокъ степенъ способны да извършатъ едно коренно и основно нравственно прѣобразование. И дѣйствително невъзможно е даже да ся въобразимъ истини по-просто, по-трогающе и въ сжщо-то врѣме по-убѣдительно отколкото Евангелскы-тъ истини. Ако тѣ не сж достаточны да произведатъ въ чловѣцы-тъ едно отращение отъ всички-тъ видове злины, и въ сжщо-то врѣме да породятъ въ тѣхъ една искренна любовь къмъ Бога и къмъ подобны-тъ имъ, то ний не трѣбва да очакваме че други истини ще могатъ да извършатъ това. Ако думы-тъ на Божественнѣ-тъ Мъдрость сж безсилны да спрѣтъ злодѣяніе-то, то напраздно ще бжде да очакваме нѣкои думы на чловѣческѣ-тъ мъдрость да извършатъ това. Ако чисты-тъ ученія на Сынъ-тъ Божій сж недостаточны, то чловѣческы-тъ философи напраздно ся трудятъ да просвѣтятъ свѣтъ-тъ. Ако нито драгоцѣнны-тъ общанія, нито ужасны-тъ заплашванія на самага Бога не могатъ да въспрѣтъ чловѣцы-тъ отъ тѣхны-тъ прѣльстенія, изнамы и угнѣтенія на подобны-тъ си, то ний не трѣбва да очакваме че нѣкои чловѣческы ученія ще ги убѣдятъ да напустятъ злы-тъ си пѣтица.

Тѣзи Божественны истини, обаче, могли ли сж самы да освободятъ личны-тъ чловѣцы отъ злины-тъ, които ги опростаиватъ? Ний трѣбва да исповѣдамы че тѣзи истини не сж могли самы да извършатъ това. Наистиннѣ нѣма по-убѣдительно доказателство за ужасно-то развращение на чловѣческы-тъ родъ отколкото това, че даже просты-тъ, трогающе-тъ и убѣдительно-тъ ученія на Евангеліе-то

не сж могли самы да просвѣтятъ умове-тъ, да умекчатъ срдца-та, да прѣчистятъ съвѣсти-тъ и да прѣобразуватъ поведение-то на чловѣцы-тъ. Наистиннѣ единъ ужасенъ фактъ е, че даже Евангеліе-то Христово само не може да освободи чловѣцы-тъ отъ страсти-тъ имъ и общества-та отъ страданія-та имъ. Тогава трѣбва ли да заключимъ че Евангеліе-то Христово е една суетна дума, която трѣбва да ся отхвърли като безполезна? Въ такъвъ случай ний бы трѣбвало да не очакваме, че нѣкое коренно или основно прѣобразование бы можало да стане въ този свѣтъ. Но принудени ли сме да приедемъ таква скърбно заключение? Съвѣтъ не. Божественна-та Мъдрость не прѣдлага да извърши това прѣобразование само чрѣзъ Евангеліе-то. Послѣдно-то е наистиннѣ едно отъ силы-тъ, върху които Божественна-та Мъдрость ся осланиа, но тя не е единичка-та; има още една втора сила даже по-могущественна отъ първа-тъ, която е назначена отъ Бога да съдѣйствува съ неѣ, и чрѣзъ съединенѣ-тъ имъ сила, прѣдлагаемо-то освобождение може да ся извърши. Тѣзи втора сила, която трѣбва да съдѣйствува съ Евангеліе-то Христово, е *Духъ Святый*.

Слънце-то колкото блестяво и да свѣти, слѣпый-тъ все си остава въ тьмотѣ-тъ. По сжщій-тъ начинъ истини-тъ на Евангеліе-то, колкото прости и да бждатъ, не ще ся проумѣятъ отъ онѣзи, които сж заслѣпени отъ страсти-тъ си. Такыва нито могатъ нито желатъ да проумѣятъ истини-тъ му ученія, защото тѣ сж духовно слѣпи. Божественна-та Мъдрость, прочее, прѣдлага не само да достави небеснѣ свѣтлинѣ, но още въ сжщо-то врѣме, да възстанови чрѣзъ дѣйствие-то на Духа Святаго духовно слѣпіе въ онѣзи, които сж духовно слѣпи, така щото тѣ да могатъ да видятъ и собствено-то си окаивно състояние и божественный-тъ си освободитель.

Колкото нѣжны и трогающе и да бждатъ думы-тъ, които ся говорятъ на одного чловѣка, който е падналъ въ едно безчувственно състояние, тѣ не му правятъ никакво впечатление. Сжщо и трогающе-тъ истини на Евангеліе-то не могатъ да направятъ никакво впечатление върху онѣзи които сж паднали въ едно състояние на духовна безчувственность. Тѣ може да прочетатъ описание-то на страданія-та и на смърть-тъ на Исуса Христа съ съвършено равнодушіе. Грѣхъ-тъ докарва чловѣцы-тъ до таква безчувственность, щото даже развратешно-то имъ естество не ги притѣсняя, и тѣгы-тъ на Сынъ-тъ Божій за освобождение-то имъ не трогуватъ срдца-та имъ. Божественна-

та Мъдрость, прочее, прѣдлага чрѣзъ дѣйствие-то на Духа Святаго да разбудитъ чловѣцы-тъ отъ духовнѣ-тъ имъ безчувственность, да отмахне каменны-тъ имъ срдца, и да създаде въ тѣхъ такыва срдца, които да могатъ да почувствуватъ окаивность-тъ на грѣшно-то си състояние, още и съжаление-то, съчувствие-то и неисказаннѣ-тъ любовь на Исуса Христа, Спаситель-тъ имъ.

Както най-силны-тъ и най-убѣдительно-тъ доказательства не могатъ да убѣдятъ одного чловѣка, който е въспалилъ мозъкъ-тъ си съ упонетны пѣтиета, така и драгоцѣнны-тъ общанія и ужасны-тъ увѣщанія, изложены отъ самага Бога въ Евангеліе-то, сж безсилны да отдалечатъ отъ лѣжж-тъ, отъ нечистотѣ-тъ, отъ измамѣ-тъ, отъ угнѣтеніе-то и отъ всички-тъ други видове злины онѣзи, на които срдца-та сж упоены отъ лошы страсти, и които сж поробени отъ свои-тъ си похоти. Божественна-та мудрость, слѣдовательно, прѣдставя не само най-силны-тъ причины защо чловѣцы-тъ трѣбва да напустятъ зло-то и да приемятъ истинно-то и добро-то, но още въ сжщо-то врѣме, прѣдлага чрѣзъ дѣйствие-то на Духа Святаго да измѣни самы-тъ имъ наклонности, и да ги освободи отъ страсти-тъ имъ, така щото тѣ да бждатъ благорасположени да чуятъ думы-тъ на Божественный-тъ учитель, да ся съобразятъ съ ученія-та му, и да приемятъ искренно и срдечно блаженно-то и вѣчно-то му освобождение.

ОБЩЕЖИТЕЛНО-ТО СЪСТОЯНИЕ НА ЯЗЫЧНИЦЫ-ТЪ.

Слѣдующы-тъ заблѣжванія за нравственно-то състояние на язычницы-тъ сж извлѣчены изъ едно слово, изречено отъ Професоръ Сили, единъ знаменитъ Американецъ, който прѣди единъ годишъ пѣтува по Кытай и по Индіѣ.

«Една свойственна черта на язычницы-тъ е обща-та имъ неистинность. Тѣ много лѣжатъ единъ другыго. Това зло, наистиннѣ, ся намѣрва на всеко мѣсто, но между язычницы-тъ то прѣизобилова. Като слѣдствие на тѣзи неистинность сжщипскы общезителскы животъ не може да сжществува между тѣхъ. Взаимно-то сношение въ домоветѣ, въ сѣдство-то, а особно между два-та пола, което между Христіаны-тъ е голѣмо срдство за образование, развитие и радость, то почти не ся знае между тѣзи язычницы.

Неправда-та е друго зло между язычницы-тъ. Кытай, може бы, най-добрѣ ся управлява отъ венчы-тъ язычески земли; но правда-та тамъ е крѣвопролитна. Наскоро само въ Кантонъ сж

были убиты 100,000 души въ единъ годишъ: три четвърти отъ тѣзи сж были бунтовници, а една четвърть — други прѣстѣпници. По минѣжж-тъ зимѣ, 47 души были публично убиты на срдѣтъ трѣжище-то; отъ тѣзи 7 души были распѣты, а други-тъ убѣсены. Крѣвь-та на тѣзи злощастницы за много врѣме ся виждала по земѣ-тъ. Г-нъ Сили единъ день ходилъ на едно правосѣдно засѣданіе (меджлисъ) дѣто испытвали одного чловѣка, и рѣшеніе-то было или да му отрѣжатъ главѣ-тъ, ако исповѣда че е виноватъ, или, ако бы да не исповѣда, да го мжчатъ додѣ исповѣда и послѣ да го убѣятъ. Въ Индіѣ Английско-то Правителство доста е поправило сждлища-та, но малко полза има отъ това, защото поведение-то на хора-та е много лукаво.

Но най-голѣмо-то зло, което заразява даже най-образованны-тъ язычницы, е крайна-та растлѣнность, която владѣе между два-та пола. Най-нискы-тъ въображенія не ще прѣвеличатъ голѣмѣ-тъ имъ нечистотѣ въ това отношеніе. Каквото Ап. Павелъ пише за язычницы-тъ въ негово-то врѣме, (Рим. 1; 20—32) е сжщо истинно и днесъ. Онова, което правятъ, е срамотно даже да ся говори.

Какъ могатъ тѣзи и други подобны злины да ся излѣкуватъ?

Това не може да стане съ търговѣжж-тъ, защото и дѣто е имало търговскы сношенія между христіанскы и язычески народы, животъ-тъ и поведение-то на първы-тъ сж были такыва, щото тѣзи търговскы сношенія сж прѣпятствували на добро-то прѣобразование на язычницы-тъ.

Това не може да стане и съ дипломатіѣ или съ разны правительственны сговоры. Повече-то отъ Правительства-та, които ся наричатъ Христіанскы, сж сторили толкозъ злины на язычницы-тъ, щото тѣ не могатъ да имъ принесатъ нѣкаквъ ползѣ. Нито пѣкъ само ученіе може да стори това. То не може да исцѣли тѣзи злины. Това ясно ся вижда въ Индіѣ, дѣто много туземци сж пріяли добро Английско образование, но животъ-тъ имъ е пакъ почти такъвъ, какъвто е былъ по-напредъ. Даже и въ христіанскы земли ученіе-то е недостаточно за да направи хора-та добродѣтели и добродѣтели. Млчотія-та състон въ това, че срдце-то трѣбва да ся прѣобразува; работа-та е съ срдце-то, а не съ главѣ-тъ. Нѣкои отъ законы-тъ на язычницы-тъ сж много прави и чисти, но тѣ сж мртва буква.

Желѣзны пѣтица, вапори, телеграфи и други выкашны пѣща не могатъ да сторятъ това. Нѣкои отъ онѣзи, които ся занимаватъ съ тѣзи искусствены изобрѣтенія, иматъ най-нискы характеры.

Но какво може да прѣобрази сѣрдца-та на чловѣци-тѣ и да искорени тѣзи голѣмы злины? Ето какво: *Чисто Християнство*. Дѣто Евангеліе-то Христово ся проповѣдва вѣрно и ся приима сѣрдечно, отъ тамъ такыва злины ся вдигатъ и чловѣци-тѣ почувуватъ дѣйствително да ся прѣобразуватъ.

ДУШЕВНА ХРАНА.

Нищо не може да расте *безъ да ся храни*. Всѣкой знае че нито растенія нито животны не могатъ да растѣтъ, ако тѣ не ся снабдѣватъ съ хранѣ. Ако растенія-та не могатъ да придобѣятъ хранѣ отъ земѣ-тѣ, тѣ наскоро повѣхвватъ; и животны-тѣ въ кѣсо врѣме умираатъ, ако нѣматъ нищо да ядѣтъ. Сѣщо и наши-тѣ умове и души не могатъ да растѣтъ и да развитъ силы-тѣ си, ако тѣ не ся снабдѣватъ съ хранѣ. Прилична-та храна за умове-тѣ ни е знаніе-то. Умъ-тѣ може да ся снабди съ знаніе по разны начини, именно, чрѣзъ наблюдение, чрѣзъ разсѣжденіе, чрѣзъ опытность, чрѣзъ съобщеніе съ други чловѣци, чрѣзъ книги и т. н., но ако той не ся снабди по никой начинъ съ знаніе, той не може да расте, нито да развие силы-тѣ си, но, напротивъ, той трѣбва да отслабне. Храна-та за душѣ-тѣ е е духовна-та истина относительно за Бога и за чловѣци-тѣ, и за отношенія-та, които сѣществуватъ между тѣхъ. Както умствено-то ни естество не може да расте, ако не ся снабди съ умственѣ хранѣ, така и духовно-то ни естество не може да ся развие, ако то не ся снабди съ собственѣ-тѣ си хранѣ, именно, съ ученіе-то на Евангеліе-то Христово.

За да бы тѣла-та ни да могатъ да растѣтъ, нужно е не само да глѣтамы хранѣ-тѣ си, но още да ѣмъ смѣлямы и да притурямы нѣщо отъ неѣж на тѣхъ. Ако храна-та ни да ся не смѣли, тя напося повече вредѣ отколкото ползѣ на тѣла-та ни. За да бы умове-тѣ ни да могатъ да растѣтъ, нѣй трѣбва не само да прочитамы, но да проумѣвамы онова което прочитамы, и съ разсѣжденіе да го усвоивамы, така щото да стане наше собствено. Онѣзи които прочитатъ набѣрзо, и безъ разсѣжденіе, вмѣсто да усиятъ умственѣ-тѣ си силы, тѣ дѣйствително ги обезсилватъ.

По сѣщій-тѣ начинъ за да бы души-тѣ ни да могатъ да заякнѣтъ и да имѣтъ силѣ-тѣ да противостоятъ на искушенія-та, тѣ трѣбва да смѣлятъ духовнѣ-тѣ си хранѣ, т. е. тѣ трѣбва да размышляватъ върху доховнѣ-тѣ ученія като прочитатъ за да могатъ да ги проумѣватъ, и така да ги усвоѣтъ. Твърдѣ малка полза има отъ прочитаніе-то ни на Библиѣ-тѣ, когато не ѣмъ проумѣвамы и не размышлявамы върху неѣж. По-добрѣ е да прочетемъ нѣколко стихове, и да ся трудимъ да ги проумѣемъ напълно, отколкото да прочетемъ цѣлы главы безъ размышленіе.

За да бы тѣла-та ни да могатъ да заякнѣтъ, нужно е да ся хранятъ *всякой день* по малко. Колко вредително щѣше да бѣде да стоимъ гладни 6 дня, и послѣ да прѣйдемъ на 7-ий день. За да бы умове-тѣ на дѣца-та ни да могатъ да ся развитѣтъ, нѣй ги пращамы на училище всякой день. Колко вредително щѣше да бѣде да принудимъ дѣца-та си да научатъ уроцы-

тѣ за единъ цѣль седмицѣ въ единъ день.

Сѣщо и души-тѣ ни за да заякнѣтъ, нужно е да ся снабдѣватъ съ малко духовнѣ хранѣ всякой день. Този, който храни душѣ-тѣ си всякой день съ малко чистѣ хранѣ отъ Слово-то Божіе, ще приеме духовнѣ силѣ, така щото той ще бѣде въ состояніе да противостои по-силно на искушенія-та, и да исплннн повѣрно длѣжности-тѣ си къмъ Бога и къмъ подобны-тѣ си.

БАЛСАМИРОВАНІЕ.

Балсамированіе-то на мъртвы тѣла въ Египетъ ся извършваше по слѣдующій начинъ.

Балсамировачи-тѣ, които народъ-тѣ имаше за священны служители, изваждахъ мозъкъ-тѣ прѣзъ поздры-тѣ съ желѣзны вѣдци и напълняхъ лобъ-тѣ съ затыгающы и ароматическы вещества; тѣ изваждахъ вѣтрѣшности-тѣ на тѣло-то, освѣнъ сѣрдце-то и бѣбрецы-тѣ прѣзъ единъ дупкѣ прорѣзанѣ на лѣвѣ-тѣ странѣ, испражняхъ ги и ги измывахъ съ вино направено отъ плодѣ-тѣ на финиково-то дърво, намѣщавалъ ги пакъ въ тѣло-то, и напълняхъ праздность-тѣ съ затыгающы и ароматическы вещества. Тѣло-то повторително ся мажеше съ кедрово масло, съ смирнѣ, съ корицѣ (тарчинѣ) и пр. около за 30 дня, и тогава ся туряше въ селитрѣ (гюверджиле) около за 40 дня; и, по този начинъ, то ся спазваше отъ тлѣніе и задържаше въ сѣщо-то врѣме прѣжній-тѣ си видѣ. Когато Моисей казва че сорокъ дѣни были по-требни за балсамированіе-то на Иакова, той, може бы, говори за 40-тѣ дѣни, прѣзъ които тѣло-то стояло въ селитрѣ-тѣ, и не заключава 30-тѣ дѣни на други-тѣ церемоніи; тѣй щото тѣ го оплакахъ въ Египетъ всичко 70 дѣни. Быт. 50; 2, 3.

Слѣдъ това тѣло-то ся изваждаше изъ селитрѣ-тѣ, омываше ся, обвиваше ся въ дългы ленены плащаницы, потопяваше ся въ смирнѣ и ся засмоляваше. Тогава ся даваше на роднипы-тѣ, които го туряхъ въ единъ ковчегъ, и го държахъ у домъ-тѣ си, или го полагахъ въ гробницы или пещеры. Тѣло-то на Иосифа по този начинъ ся спазило тѣй, щото подиръ два вѣка могло да ся прѣнесе въ обѣтованѣ-тѣ земѣ. Быт. 50; 26.

Балсамированіе-то по този начинъ ставаше съ голѣмо иждивеніе. Ако нѣкоп не можехъ или не искахъ да балсамироваатъ умрѣли-тѣ си по този начинъ тѣ употреблявахъ други по евтинны срдѣства.

Тѣ напълняли църкала съ кедрово масло и ги испражняли въ стомахъ-тѣ на тѣло-то, безъ да го пачиватъ, и тогава го затваряли за да не истече масло-то на вѣнъ. Послѣ туряли тѣло-то въ нитро за опрѣдѣлено-то врѣме. Слѣдъ опрѣдѣлены-тѣ дѣни масло-то ся оставяло да истече изъ стомахъ-тѣ; и сила-та му е такава, щото то прѣобращало стомахъ-тѣ и черва-та въ водны вещества. Нитро-то въ сѣщо-то врѣме разлагало тѣло-то, тѣй щото отъ мъртво-то тѣло не оставало друго освѣнъ кожѣ-тѣ и кости-тѣ. Тогава то ся давало на роднипы-тѣ.

Освѣнъ тѣзи два начина за балсамированіе имало и другъ още по-евтиннъ, който ся употреблявалъ отъ сиромаси-

тѣ. По този начинъ тѣ испражнявали стомахъ-тѣ и черва-та, туряли тѣло-то въ нитро за 70 дня, и послѣ го давали на прѣтели-тѣ безъ повече церемоніи. По нѣкога тѣла-та ся туряли въ гробове-тѣ слѣдъ като само ся заливали съ смолѣ. Мъртвы тѣла балсамировааны ся наричатъ *мумии*, отъ които множество ся намиратъ още въ Египетъ у подземны гробницы и пещеры. Тѣ сѣ были положены въ тѣхъ прѣдѣ двѣ-три хиляды години.

Общій начинъ на балсамированіе между Иудей-тѣ бѣше по-простѣ и по-малко спазливѣ. Тѣ помазваха тѣло-то съ ароматическы вещества, и го обвивахъ въ ленены плащаницы. По този начинъ тѣло-то на Спаситель-тѣ ся балсамирова отъ Иосифа и Никодима; двѣ-тѣ Маріи, неговы прѣтелкы, като не знаехъ че Иосифъ и Никодимъ вече бѣхъ сторили това, приготвили ся да му направятъ подобнѣ почеть, Иоаннъ 19; 38—40. Но балсамированіе-то, даже и въ този простѣ начинъ, ся види да не е прѣобладавало твърдѣ много между Еврей-тѣ.

СРЕБРОЛЮБІЕ.

Нека видимъ какво говори Слово-то Божіе за този порокъ. То го нарича идолопоклонство (Ефес. 5; 5), и корень на всѣко зло (I Тим. 6; 20); казва че той води къмъ неправды и притѣсненія (Прит. 28; 20. Мих. 2; 2), къмъ безумны и вредителны похоти (I Тим. 6; 9), къмъ лѣжж (4-Цар. 5; 22-25), къмъ кражбѣ (Ис. Навинъ 7; 21), къмъ убійство (Прит. 1; 18-19), къмъ окаянство (I Тим. 6; 10) и къмъ домашны смущенія и безредицы (Прит. 15; 27). Сребролюбіе-то истрѣби Ахана и домъ-тѣ му (Ис. Нав. 7; 21); то уби Навутея и сѣсна Ахаава (3-Цар. 21 и 22), покри Гыезія съ проказѣ (4-Цар. 5; 20-24), умъртви Ананія и Сапфирѣ (Дѣян. 5; 1-10), и прѣдаде Господа Исуса Христа (Мат. 26; 14-15).

Като гледамы страшны-тѣ слѣдствія на тѣзи страсть, трѣбва да внимавамы на наставленіе-то Господне: «Гледайте и пазѣте ся отъ любостяжаніе-то», Лук. 12; 15.

ЛОРА МАРИЯ КАТЕРИНА БАССИ.

(Понеже листѣ-тѣ ни е малкѣ, нѣй ѡбхлы прижудени да скратимъ слѣдующій-тѣ членъ върху живото-описаніе-то на Лорѣ Басси. Нѣй го обнародувамъ съ благодареніе, не защото тя е отъ онѣзи всеизвѣстны лица, които сѣ ся отличили въ нѣкои научны открытія, но защото тя показва на свѣтъ-тѣ съ каквы дарбы е надаренъ женскій-тѣ полъ, и какъвъ успѣхъ той може да направи въ всички-тѣ клонове на наукѣ-тѣ, когато ся посвятава на тѣхъ. Ред.)

Лора Басси ся родила въ Балонѣ на 25 Окт. 1711 год. Тя была толкова даровита, щото още въ млады-тѣ си години, тя можала да разумѣва добрѣ съчиненія-та на Латинскы-тѣ писатели, и, въ сѣщо-то врѣме, тя ся отличила по познанія-та си на естественны-тѣ науки. Прѣтели-тѣ ѣ сѣ старали да ѣ убѣдятъ да излѣзе прѣдъ свѣтъ-тѣ, и да покаже че и жена-та, както мжжъ-тѣ, може да ся занимава съ изучваніе-то на природѣ-тѣ. Тя от-първо не приемила убѣжденія-та имъ,

като прѣдпочитала тихый-тѣ и скрпный-тѣ животь, по най-послѣ на годишнѣ възрасть, тя публично прола философическѣ-тѣ си тезѣ (съпеніе) на Латинскы языкѣ, прѣдъ 7 пѣсоры въ Болонскій-тѣ университ. Тя толкова сполучливо защищала свои-тѣ взглядове въ съчиненіе-то щото университетскій-тѣ комит рѣшилъ да ѣ даде степень-тѣ *докт на философіѣ-тѣ*.

Дѣятельность-та на Лорѣ Басси, і сокы-тѣ ѣ мысли, проникателный-тѣ духъ и ясно-то ѣ тълкованіе на не отвлечены-тѣ прѣдмѣты наскоро ѣ ставили на равнѣ степень съ тогашны-тѣ отличны професоры. Тя бѣ на 30-годишнѣ възрасть, когато ся прѣдѣлила професоркѣ на естествени тѣ науки въ университетъ-тѣ, дѣто продължавала да занимава профессорскій-тѣ столъ около 30 години. Прѣ това врѣме ученицы отъ далечны страны идвали да слушатъ рассказы-тѣ. Тя събрала доста физическы ордѣя, които, когато правяла опыты, уѣща голѣмо удоволствіе. Тя посвятава часть отъ врѣме-то си въ изучваніе то на чужды языкы и на писменность имъ. Нѣма сѣмѣніе че тѣ сѣ прибавили много нѣщо на знаніе-то ѣ. Т писала нѣщо върху законы-тѣ на механикѣ-тѣ и още нѣколко стихотворенія. На 1738, Лора Басси ся оженила: Докторѣ Веррати, и тя исплнявала длѣжности-тѣ си тѣй, както прилича і единъ истиннѣ майкѣ и на добрѣ кѣщовницѣ. Тя имала 12 сынове, на които въспытаніе-то тя никога не повѣрявала на други, но сама си ги отгледала и въспытала. Тя никога не ся прѣдавала на суетны удовольствія, а вынуждѣ ся занимала съ нѣщо по-оде и серіозно. Тя починѣла на 20 Февр. 1778, и Болонскы-тѣ господа ѣ въздигли единъ памятникъ на свое иждивеніе. И. Н. М.

НАУКА-ТА ЗА СВѢЩЬ-ТѢ.

(Продълженіе.)

Като изяснихмы вече начинъ-тѣ по който една свѣщъ ся запалва, нѣй ще поговоримъ сега нѣщо за гореніе-то на самѣ-тѣ свѣщъ. Нейна-та направа е твърдѣ проста, защото тя състои отъ единъ памучень фитиль вѣтрѣ въ единъ ваякъ лой. Нѣй долѣпны запалиный-тѣ кыбрить да фитиль-тѣ, свѣщъ-та ся запалва и за нѣколко часове изгаря. Какъ става това? Кадѣ отива свѣщъ-та?

Никое вещество не ще гори съ единъ пламкѣ, който да не може да ся измѣни чрѣзъ топлинѣ-тѣ въ единъ газъ който ще гори. Пламкѣ-тѣ е просто горящъ газъ. Когато запалимъ огнь-тѣ въ собѣ-тѣ, пламци-тѣ, които пропизлазятъ отъ дърва-та, не сѣ нищо друго освѣнъ горящы газове, които топлинѣ-та искарва отъ дърва-та, и когато тѣзи газове изгорятъ, пламци-тѣ прѣставатъ, и нѣй имамы само възгнѣща. Така сѣщо става и съ свѣщи-тѣ. Тѣ сѣ надѣло малкы фабрики за газъ, и свѣтлина-та дохожда отъ горящій-тѣ газъ. Фитиль-тѣ, понеже е едно водовжленно вещество и заобыколено отъ кислородъ-тѣ на въздухъ-тѣ, лесно гори, когато единъ запаленъ кыбрить ся долѣпи до него. И топлинѣ-та, която тѣй ся произвожда, стопява лой-тѣ, който стои като въ единъ чашѣ на върхъ-тѣ на свѣщъ-тѣ.

Лой-тѣ, слѣдъ като ся стои така,

он притегля по едно добръ-познато начало на Физикъ-тъ, наричано влакно притяжение, между влакна-та на фитилъ-тъ дойдто да стигне пламък-рѣ. Тогава слѣдва едно дѣйствие чрѣзъ което и твърдый-тъ фитилъ и жидкий-той ся измѣнятъ въ невидимъ газъ. Сдѣйствие-то обаче става постепенно. Еднѣй-напрѣдъ топлина-та разлага двѣ-офи водо-въгленны вещества, т. е. фитилъ-тъ и лой-тъ, въ тѣхны-тъ елементи (стихин), отъ които водородъ-тъ е единъ невидимъ газъ, и въглеродъ-тъ едно черно твърдо тѣло. Два-та юбзи елементи ся съединяватъ твърдъ забързо съ кислородъ-тъ, който ся намира въ въздухъ-тъ, по пожеже водородъ-тъ е по-наклоненъ отъ въглеродъ-тъ да ся съедини съ кислородъ-тъ, той гори първо и произвежда единъ твърдъ рѣткый топлинъ, по малкъ свѣтлинъ. Това ся случавъ вышъгы като гори чистъ газъ; и понеже пламъкъ-тъ вышъгы състои отъ горящъ газъ, *свѣтлина-та*, която произхожда отъ него, дохожда отъ нѣкои твърды частицы, сгорѣшны до единъ высокъ степень. Въ свѣщъ-тъ тѣзи твърды частицы сѣ атоми-тъ на въглеродъ-тъ, и тѣ чрѣзъ топлинъ-тъ на горящый-тъ водородъ издаватъ свѣтлинъ.

Въ срѣдъ-тъ на пламъкъ-тъ има лѣтящи частицы на незапаленъ въглеродъ. Тѣ не могатъ да ся запалятъ защото аватрѣшны-тъ атоми на водородъ-тъ и авен въглеродъ-тъ, които ся производятъ отъ топлинъ-тъ не могатъ да дойдътъ изведиждъ въ сбиркосновение съ кислородъ-тъ на въздухъ-тъ. Ако туримъ единъ малкъ цѣвъ въ срѣдъ-тъ на пламъкъ-тъ, и духнемъ въ неѣ полегычка, пламъкъ-тъ ще стане по-свѣтливъ, защото чрѣзъ това ный вкарвамы кислородъ въ срѣдъ-тъ дѣто нѣмаше никакъ.

Има много опыты за да ся докаже че пламъкъ-тъ не достига до срѣдъ-тъ. Нѣкои отъ тѣхъ сѣ слѣдующы-тъ:

(1). Земи едно парче бѣлж книгъ и го тури хоризонтално (равно) върху пламъкъ-тъ близо до върхъ-тъ на фитилъ-тъ, и като го отмахнешъ бържѣ, ще намѣришь че то е горѣло въ видѣ на единъ бръчицъ, на който срѣдъ-тъ е непочернена.

(2). Тури едно парче стъкло надъ пламъкъ-тъ въ сѣщо-то положение, и ты ще можешъ да видишь празнъ-тъ срѣдъ.

(3). Тури единъ тресничъ надъ пламъкъ-тъ, и тя ще почърнѣе тамъ дѣто ся срѣща съ вѣкашны-тъ страни на пламъкъ-тъ, по въ срѣдъ-тъ ще си остане бѣла.

(4). Ты можешъ, ако набързо го правишь, да туришь единъ кырбитъ въ срѣдъ-тъ на пламъкъ-тъ безъ да ся запали фосфоръ-тъ му веднага, и по-нѣкога ты можешъ да го извадишь пакъ незапаленъ.

Може да ся докаже такожде че въ срѣдъ-тъ на пламъкъ-тъ има и горимъ газъ, като ся тури въ него една стѣклена цѣвъ около 3 дюйма дълга, прѣзъ който ся прѣпровождатъ газъ-тъ, и който като ся запали на другый-тъ край ще гори съ единъ блѣдо-синкавъ пламъкъ.

Сѣщо-то нѣщо ся забѣлѣжава, когато угасимъ единъ свѣщъ и пакъ ѣхъ запалимъ бържѣ. Не е потрѣбно да до-лепями фитилъ-тъ съ кырбитъ-тъ, но като ся запали кырбитъ-тъ, пламъкъ-тъ му ще слѣзе за едно кѣсо расто-яние по димъ-тъ. Не е самый-тъ димъ,

обаче, който гори, но газъ-тъ който въсхожда съ него.

НѢЩО ПО АМЕРИКАНСКО-ТО СТОЛѢТНО ИЗЛОЖЕНИЕ.

Въ Американско-то Столѣтно Изложение едно отдѣленіе ще ся посвятитъ за училища-та. Въ него ще има архитектурны прѣдставленія на здания-та на всички-тъ колегии и на научны-тъ училища. Тамъ ще ся прѣдставятъ здания-та на най-добры-тъ първоначалны градскы и селскы училища, още, и вѣтрѣшнъ-тъ часть на тѣзи училища и тѣхны-тъ наредбы. Онова, което ще бѣде още по-любопытно, е, че тамъ ще има отъ всякой градъ по единъ свитокъ (томъ), който ще прѣдставя дѣла-та на ученицы-тъ отъ училища-та му въ разны-тъ клонове на наукъ-тъ. Всяко училище ся занимава сега дѣятелно въ приготвление-то на свитокъ-тъ си. Всяко высше заведение ще приготви по нѣколко свитоцы.

И така посѣтителы-тъ ще иматъ добъръ случай да разгледатъ въ кѣсо врѣме всички-тъ най-добры училищны здания въ Америкъ, и различни-тъ программы и начины на прѣподаваніе-то въ тѣхъ.

Усвършенствование-то на народны-тъ училища трѣбва да бѣде постоянна-та грьжа на всякой народъ, и това може най-добръ да ся постигне, когато разны-тъ училищны программы могатъ лесно да ся сравнятъ, така щото всяко едно училище да отхвърли недостатъцы-тъ на своѣхъ-тъ си системъ и да усвои прѣвходства-та на системы-тъ на другы-тъ.

Безъ съмнѣніе е, че учителскы-тъ съборы, които сѣ починали да ставатъ отъ нѣкоѣхъ години насамъ изъ Българско, сѣ едно полезно и похвално дѣло. Всякой отъ учители-тъ, които зематъ участіе въ тѣзи съборы, чрѣзъ излага-ніе-то на своѣхъ-тъ си опытность и чрѣзъ разискваніе-то на разны-тъ училищны программы и системы за прѣподаваніе, най-първо ползува себе си твърдѣ много, и послѣ чрѣзъ одобрѣніе-то и усвоеніе-то на по-добръ-тъ программъ и на по-добръ-тъ системъ за прѣподаваніе той ползува общество-то и народъ-тъ. Слѣдователно, желателно е щото за напрѣдъ тѣзи учителскы съборы да ставатъ съ по-гольмо усърдіе и съ по-гольмъ ревность, като знаѣтъ че цѣль-та имъ е благородна и общеполезна.

Мнозина отъ комисари-тъ опрѣдѣлены отъ Европейскы-тъ Правительства да иматъ грьжъ-тъ за прѣдмѣты-тъ и за нѣща-та, които тѣ ще излагатъ, пристигнали вече въ Филадельфій, и ся занимавали да правятъ нужды-тъ при-готовленія. Нѣкои събѣтинали че всички-тъ нѣща, които ще ся изложатъ въ това изложение, щѣли да напѣлнятъ единъ тренъ отъ желѣзны кола 45 мили дльгъ, и всички-тъ тѣзи нѣща ще бѣдѣтъ отъ най-искусственъ видъ.

РАБОТА СЪ ИСКУСТВО.

Онзи народъ е богатъ, който има въспитаны и искусствны работницы въ землѣдѣліе-то си и въ фабрики-тъ си. Англія, Франція и Германія всѣкъ годишъ прииматъ миллионы лиры за стоцы-тъ, които испращатъ по всички-тъ части на свѣта, защото

тамъ има искусны художницы, които производятъ изрядны стоцы. Коприни-ци-тъ платове, сукна-та, басмы-тъ, американъ-тъ, ченпи-тъ, стъкло-то, металическы-тъ и дървени-тъ издѣлія, и много другы произведенія, които отъ онѣзи държавы ся внасятъ въ Турціѣ, можали бы да ся правятъ въ тѣзи държавы, ако механици-тъ и другы-тъ художницы бѣхъ сѣщо тѣй въспитаны и искусствны въ разны-тъ художества, както сѣ механици-тъ и другы-тъ художници на горѣпоменаты-тъ държавы. Турція има много суровы произведе-нія, като копринъ, вълнъ, памукъ; тя има много метали и разны видове дървета, още и чловѣцы, които ако да бѣхъ въспитаны, щѣхъ да станѣтъ искусствны художници и да искарватъ изрядны произведенія; но тя нѣма потрѣбны-тъ училища, въ които да ся приготвятъ художници. Въ нѣкои про-свѣтены държавы има разны такыва училища. Малка-та държавица Вюртембергъ, на примѣръ, на който населеніе-то е само 1,778,000 жители, има 49 индустриалны и художественны училища, въ които ся приготвятъ младежи въ всички-тъ искусства. Освѣнъ общы-тъ науки въ тѣзи училища, има и единъ търговскы курсъ, единъ за приложеніе-то на Хыміѣ-тъ въ художества-та, стан въ които да ся правятъ разны модели и рисованія, една ботаническа градина и една обсерваторія. Освѣнъ тѣзи има и другы училища въ които зидари и дърводѣлци, живописци, кова-чи и другы механици ся приготвятъ за искусствны масторы. Тамъ има и земледѣлческы училища съ голѣмы чифлицы, които ся разработватъ отъ ученицы-тъ. Въ тѣзи училища има повече отъ 12,000 ученика, и тѣ, по причинъ на искусство-то си ся търсятъ отъ разны страны на Европъ.

Понеже и Българскый-тъ народъ има нуждъ отъ такыва художницы добръ ще е ако нѣкои младежи, съ художественны дарбы, отидатъ да ся учатъ въ нѣкои отъ тѣзи училища.

Естествоиспытатели-тъ за дълго врѣме сѣ разисквали въпросъ-тъ, да ли нѣкое друго освѣнъ едно живуще същество бы можало да породи друго едно живуще същество, т. е. да ли единъ неодушевленъ прѣдмѣтъ бы можалъ да произведе единъ одушевленъ прѣдмѣтъ. Извѣстно е всякому че мѣсо-то, напр., когато прѣмине, много живущы твари ся появяватъ по него. Произлазятъ ли тѣ просто отъ само-то мѣсо, или отъ яйца-та на нѣкое насѣкомо? Едно Англ. періодическо списаніе казва че Проф. Тиндалъ наскоро доказалъ чрѣзъ много опыты, че не е възможно за неодушевленны прѣдмѣты да произведатъ одушевленны, и че когато живущы твари ся появятъ, тѣ произлазятъ отъ яйца-та на животинкы-тъ, които ся намиратъ въ въздухъ-тъ. Опыты-тъ на Тиндала доказватъ че въздухъ-тъ може да ся прѣчисти отъ тѣзи животинкы по разны начины: чрѣзъ голѣмъ топлинъ, или чрѣзъ прѣкарваніе-то му прѣзъ суровъ памукъ, или просто като ся държи въ единъ добръ затворенъ стаѣхъ 3 или 4 деня. Въ никой случай живущы твари не ще ся появятъ въ въздухъ-тъ който ся е прѣчистилъ така.

Професоръ Тиндалъ доказалъ още, че въздухъ-тъ, който ся е прѣчистилъ така, нѣма силъ да прѣпровождатъ свѣтлинъ-тъ. Въздухъ-тъ, който прѣминува

прѣзъ дробове-тъ ни, тоже ся прѣчисти отъ тѣзи животинкы.

Пастѣръ, единъ Френскы естествоиспытатель, тоже обявява че самопроизволна-та порода е едно суетно мечтаніе.

Проф. Досънъ, единъ отличенъ естествоиспытатель, прави слѣдующы-тъ бѣлѣжки върху едно наскоро-издадено съчиненіе отъ Проф. Дарвина върху *насъкомолодны-тъ растенія*, т. е. растенія които ся хранятъ отъ насѣкомы.

Проф. Дарвинъ, единъ отъ най-отличны-тъ естествоиспытатели, правилъ опыты, когато ималъ случай, прѣзъ единъ періодъ повече отъ 15 години върху листецъ-тъ на едно растеніе, и испѣлнилъ 270 страницы отъ съчиненіе-то си съ свои-тъ наблюденія и опыты върху това единичко растеніе, и при това на край-тъ му, той бѣлѣжи че даже за тѣзи малкъ частичкы отъ естественны-тъ свѣтъ, много малко ся е узнало още въ сравненіе съ онова, което оставя да ся научи още за неѣ.

Навѣрно, казва Проф. Досънъ, ако наши-тъ естествоиспытатели намиратъ толкова много да ся научи само за едно листенце на едно растеніе, то трѣбва единъ безкраенъ умъ да е образувалъ естественны-тъ свѣтъ, отъ който единъ листъ е само една безкрайно малка частичка.

Колко опустошителна е война-та можемъ да ся научимъ отъ това, че отъ 1866 до 1872 народонаселеніе-то въ Франціѣ ся е намалило повече отъ 2 миллиона. Прѣзъ годишъ-тъ 1872 тамъ е имало 444,166 повече смърти и 200,000 по-малко рожденія отъ обыкновенно-то.

БЛАГОПРИЛИЧІЕ ВЪ ДОМЪ-ТЪ.

Много часто ся случавъ че въ домо-ве-тъ ся говорятъ такыва думы и приказкы, които никакъ не трѣбваше да ставатъ. За прѣдпазаніе противъ такыва неприличности и грубости, има нѣколко срѣдства, отъ които ный ще посочимъ слѣдующе-то.

Щѣше ли ты да говоришь тѣй на жени-тъ си, на мѣжъ-тъ си, на чадо-то си, на брата си или на сестрѣ си, ако бы да имаше нѣкой почтенъ и достоенъ гостенинъ у васъ? Ако родители-тъ и чада-та ся управляватъ споредъ туй питаніе, тѣ ще бѣдѣтъ прѣдпазаны отъ много неприличны и грубы думы, които обезчестяватъ и родители и чада.

По-нѣкога родители-тъ кльнатъ и псувать чада-та си и единъ другыго. Отъ тѣхний-тъ примѣръ и чада-та ся научаватъ да кльнатъ и да псувать, и по-нѣкога момчета-та говорятъ такыва гнусны и грубы думы даже и прѣдъ самы-тъ си сестры, които е отвратително и да ся помыслятъ. Както родители-тъ кльнатъ чада-та, така и чада-та часто кльнатъ родители-тъ.

Тѣзи нѣща сѣ голѣмы грубости. Тѣ не быва да ся явяватъ въ никого, който носи свято-то име *родителъ* или *родителка*, нито пакъ въ дѣда-та. Както родители-тъ тѣй и чада-та трѣбва да сѣ вѣжливы и да внимаваатъ какво говорятъ и какъ ся обхождатъ помежду си. Никаква гнусна и неприлична дума не трѣбва да излиза изъ уста-та имъ.

ПОЛИТИЧЕСКИ ПОВИНЫ.

ВЪЗСТАНИЕ-ТО.

При всичко че прѣговори-тъ за смире- ние-то на възстание-то между Царскы-тъ комисары и Генералъ Родича, Далматин- ский управитель, не сж прѣстанажи още, и при всичко че главатары-тъ на възстаи- ницы-тъ сж опълномили Русскый-тъ Кон- сулъ въ Рагузъ да прѣдстави исканія-та имъ въ Виенъ, въ Сан-Петербургъ и въ Цариградъ, и да поиска порѣчителство за изпълненіе-то на дадены-тъ имъ права, то пакъ вѣстници-тъ обнародватъ нови битки, които сж ся случили въ разны мѣста въ Босна. Ный ще прѣдставимъ на читатели-тъ си тѣзи, които намирамы въ *Л. Хералдъ*.

На 29 миналаго на единъ часъ разстоя- ние отъ Капалъ, на рѣкѣ-тъ Савва, едно сраженіе стана между царскы-тъ войски и една чета, състояща отъ 1,000 възстаи- ницы. Това сраженіе трай 3 1/2 часа. Въ него само 3 войници паднаха убиты и 6 ранены, а отъ възстаницы-тъ имаше 150 убиты и 150 ранены. Останжлы-тъ ся раз- бѣгахъ.

Това сраженіе е съобщено на В. Портъ отъ Хайдари Ефенди, комисаринъ-тъ въ Босна.

Ахмедъ Мухтаръ Паша праща слѣдую- щий телеграмъ отъ 31 миналаго на Мини- стръ-тъ на Войскъ-тъ:

Началникъ-тъ на войскъ-тъ въ Банилукъ ми извѣстява, че една чета възстаницы, която ся появила въ лѣсъ-тъ Мутапчъ, бы- ла разбита отъ 3 отдѣленія войскъ, подъ управленіе-то на Раифъ Ефенди. Нѣкои отъ възстаницы-тъ, въ бѣгъ-тъ си, прѣминж- ли отъ рѣкѣ-тъ Савва въ 6 варкы; а други побѣгнажи въ горы-тъ, дѣто тѣ ся прѣслѣдватъ отъ войскы-тъ.

Порта-та пріела други два телеграмы отъ 2 того отъ управитель-тъ на Банилу- къ и отъ пълковникъ-тъ Едемъ Бей, на които съдържаніе-то е слѣдующе-то:

Военачалникъ-тъ Раифъ Ефенди казва че, за да прѣдвари прѣминуваніе-то на разби- ты-тъ възстаницы въ лѣсъ-тъ Мутапчъ отвѣдъ рѣкѣ-тъ, той заповѣдалъ на 3 от- дѣленія да пазятъ нѣкои мѣста. Прѣзъ ношъ- тѣ на 31 миналаго, тѣ съзрѣли на рѣкѣ Върбацъ единъ корабъ, който да събира 200 души. Слѣдъ едно сбиваніе, което траяло половинъ часъ, войскы-тъ потопили корабъ- тѣ съ възстаницы-тъ.

Босненскый-тъ Валія праща слѣдующий- тѣ телеграмъ на Портъ-тъ отъ управи- тель-тъ на Травникъ, съ датъ отъ 2 того.

Отдѣленіе-то въ Гламоджъ, което трѣгнъ отъ село-то Оджакъ на 31 миналаго, слѣдъ 1 1/2 часъ пѣтуваніе, срѣщнало възстаи- ницы-тъ при Варнакъ. Перво-то нападаніе отъ войскы-тъ было достаточно да изгони възстаницы-тъ отъ положеніе-то имъ, и тѣ ся слѣдвали пѣтуваніе-то. Второ сбив- ваніе ся случило при Кара-Тепе, дѣто въз- станицы-тъ пострадали друго поражение, и сж разбѣгали въ горы-тъ. Тѣзи новины ми ся донесоха отъ особень пратеникъ, който пристигнъ сега отъ бойно-то поле.

Босненскый-тъ Валія праща слѣдующий- тѣ телеграмъ отъ 2 того на Портъ-тъ:

Управитель-тъ на Бихке ми извѣстява че едно отдѣленіе войскъ, което идяло отъ Невинъ, срѣщнало въ поле-то на Родичъ е- динъ четъ възстаницы съ който ся удари- ло. Възстаницы-тъ побѣгнажи въ варкы на другий-тъ брѣгъ на рѣкѣ-тъ, като оста- вили подирѣ си 28 души убиты и още тол- кова ранены, и мнозина сж ся издавили ка- то прѣминували рѣкѣ-тъ. Отъ войскъ-тъ само 5 души сж ся раняли.

Друго едно сраженіе ся случило въ лѣ- сове-тъ на Сухае, въ окръжіе-то на Кру- пжъ, въ което пакъ възстаницы-тъ были разбиты. Отъ тѣхъ 60 души были убиты и мнозина ранены, а отъ войскы-тъ само 3 души ся паряли.

Доста мъכותи ся срѣщатъ още за до- ставаніе хранъ на крѣпость-тъ Никшичъ, при Черногорскъ-тъ границъ, и за това Турекый-тъ горизонтъ и жители-тъ на мѣ- сто-то страдатъ отъ нѣкое врѣме насамъ. Нужно-то количество храна ся събрало въ Далматинско-то погранично село Ризано. Истинъ е че Черногорскый-тъ Князь скло- нилъ да позволи прѣкарваніе-то и прѣзъ земѣ-тъ му, но види ся че не спомогнжлъ

за отмахваніе-то на прѣпятствія-та, които произлазили отъ неманіе на добытцы за прѣносаніе-то и отъ Ризано. За това рѣ- шило ся да ся опитаво да снабдятъ Ник- шинъ съ хранъ направо отъ Гачко, и Мух- таръ Паша трѣгнжлъ съ тѣзи цѣль минажъ- тѣ Сѣботъ за тамъ съ 17 табура войскъ. Но нови телеграмы казватъ, че на патъ-тъ си, той ся сбилъ съ възстаницы-тъ, но по- дробности липчатъ.

ОБИДА-ТА НА АВСТРІЙСКИЙ-ТЪ КОН- СУЛЬ ВЪ БЪГРАДЪ.

Минажъ-тъ Сѣботъ единъ телеграмъ извѣсти, че едно неприятелско заявленіе ся случило на 28 миналаго прѣдъ Австрійско- то Консулато въ Бѣградъ, и че Австрій- ский-тъ Консулъ поискалъ тутакси пълно удовлетвореніе, като обявилъ че другоиче той бы напуснжлъ безъ забавъ Бѣградъ. Сърбско-то Правительство му дало желаемо- то му удовлетвореніе. По послѣдни теле- грамы даватъ слѣдующы-тъ причины на то- ва заявленіе. Консулъ-тъ направилъ бѣлѣ- жжъ за дѣто Сърбско-то Правительство до- пустило на Холандскъ-тъ Г-жикъ Меркузъ ревностижъ-тъ пріятелжъ и поддържателжъ на Херцеговинскы-тъ възстаницы, да прѣ- бывава въ Бѣградъ. Тя побѣгнала отъ Австрійскъ-тъ крѣпость, дѣто была подъ стражъ съ Любобратича. Тѣзи бѣлѣжжъ на Консулъ-тъ станажа извѣстна въ Бѣградъ, и извѣстно е было още, че въ свиданіе- то му съ Сърбскый-тъ Князь нѣколко деня по-напрѣдъ, той силно го убѣждавалъ да слѣдва неутралнъ и мирнъ политикъ. Тѣзи случаи дали поводъ на военнлюбивжъ-тъ Сърбскъ партійжъ да намрази Австрійскый- тѣ Консулъ, и да направилъ едно заявленіе прѣдъ Консулато-то му. Въ борбжъ-тъ, които послѣдвала, слугы-тъ на Консулато- то были замѣрени съ камни, и нѣкои отъ тѣхъ были ранени отъ смутители-тъ. Кон- сулъ-тъ телеграфисалъ случжъ-тъ тутакси въ Виенъ, и съгласно съ наставленія-та, които му ся дали отъ тамъ, той обявилъ на Сърбско-то Правительство че, ако не му ся даде пълно удовлетвореніе за обиджъ-тъ вжтрѣ въ 24 часа, той ще снесе знамя-то си и ще напустне Бѣградъ. Това удовле- твореніе му ся дало, и то състояло въ на- вѣжданіе-то на префектъ-тъ на полиційжъ-тъ отъ служжъ-тъ му, и въ турніе-то въ за- творъ на главатары-тъ на смущеніе-то.

Политиче Кореспонденсъ опровергава изложеніе-то на едно несъгласіе между Ав- стрійскый-тъ и Русскый-тъ Кабинеты отно- сительно до припреніе-то на Херцеговинжъ.

Единъ телеграмъ отъ 2 того отъ Сан- Петербургъ, казва че *Голосъ* поддържалъ прѣдложеніе-то за учрѣжденіе-то на единъ международнъ изпълнителнъ комисійжъ въ Херцеговинжъ.

ПОЛОЖЕНИЕ-ТО ВЪ СЪРБИИ.

Виенскый-тъ дописникъ на *Л. Хералдъ* пише слѣдующе-то:

«Въ Сърбіи, вопрѣки миролюбивы-тъ у- вѣренія на Князь-тъ, воинственны-тъ при- готовленія ся продължаватъ. Нѣколко отъ 60,000-тъ пушки, които Правительство-то купило въ Берлинъ, пристигнжлы вече въ Сър- біи, прѣзъ Руссіи и Румжійи, и Бѣград- скы-тъ вѣстници ежедневно настояватъ за войнжъ, особенно отъ Като Правительство-то на- правилъ задължителный-тъ заемъ отъ 12,000, 000 фр.» Ный смы съвършено съспании фи- нанциально отъ тѣзи приготовленія; Сърбія не може да ся оттегли, пише Министер- скый-тъ вѣстникъ, *Истокъ*. Прѣзъ Марта чи- сло-то на чиновницы-тъ е было почти удво- ено. Когато, на 1870, Сърбія и Румжійя ся ви- ждажъ наклонни да възстанжтъ, една крат- ка Нота отъ Контъ Бауста бѣ достаточно да ги въспрѣ отъ намѣреніе-то имъ; сега ако всички-тъ усилія на Европжъ не споду- чатъ, то поне една отъ Силы-тъ трѣбва да работи дволично, и скривно да насърдча- ва постапкы-тъ на Сърбіи».

РУССИЯ.

Берлинскый-тъ дописникъ на Лондонскый *Таймсъ* прави слѣдующы-тъ бѣлѣжжы врѣ- ху Русскъ-тъ политикъ.

Той казва че нѣкакво безпокойствіе ся усѣща изъ Европжъ относительно до бѣлѣ- жжъ-тъ политикъ на Руссіи по слѣдующы- тѣ причины: Перво, слухове-тъ за оттегля-

ніе-то на Императоръ-тъ отъ прѣстоль-тъ му, ако и да ся опровергажъ най-послѣ, тѣ не ся опровергажъ званично, додѣто не ся разносяжъ цѣлы двѣ седмицы. Второ, на- чинъ-тъ по който нѣкои полу-официалны мѣста въ Европжъ ся прѣдпазватъ, когато говорятъ върху този прѣдмѣтъ. Трето, това безпокойствіе ся умножава отъ нѣкои я- вленія въ Сан-Петербургъ. Почти всичкый- тѣ Русскы печатъ е измѣнилъ ненадѣино политикъ-тъ си. Уводны-тъ членове на вѣ- стници-тъ въ Русскъ-тъ столицѣ не утвр- дятъ вече, че настояще-то политическо положеніе трѣбва да ся поддържа на Истокъ, и че съюзъ-тъ на три-тъ императоры въ срѣдѣ-тъ на Европжъ трѣбва да ся опази. Твърдѣ различни взглядове ся обнародватъ ненадѣино. Тѣ не говорятъ вече по единъ пріятелскы духъ за прѣобразование-та, прѣд- ложены отъ Тур. Правительство; тѣ излагатъ и право-то на Херцеговинцы-тъ да искатъ порѣчителства и пр. и пр. Тѣзи вѣстници не говорятъ вече за ползжъ-тъ отъ поддър- жаніе-то на добры-тъ отношенія на Руссіи съ Австрійжъ, и тѣ показватъ единъ располо- женность не твърдѣ благоприятжъ за Турціи.

Вжтрѣ и вѣзъ отъ Австрійжъ народна-та Славянска партія ся намирала въ всхити- телнъ радость при новины-тъ, споредъ кото- то Царъ-тъ щѣлъ да ся оттегли отъ царскъ- тѣ си служжъ за нѣколко врѣме, и Царе- вичъ щѣлъ да управлява Державжъ-тъ, за- что за послѣдний-тъ ся казва да е пріятель на казанжъ-тъ партійжъ. Понеже тѣзи слухове сж были опровергани, ти ся утѣ- шавя съ слухъ-тъ, че нѣкои промѣненія ще ся случжтъ въ управленіе-то на Руссіи, и че ней ще бѣде позволено да обнародва взглядове-тъ си свободно.

Дописници-тъ на Германскы-тъ вѣстници отъ Сан-Петербургъ ся трудятъ да прѣд- ставятъ успѣхъ-тъ на Руссіи въ Азіи за невраждебенъ на Англіи, и призоваватъ послѣднжъ-тъ да съдѣйствува съ Руссіи за добро-то на двѣ-тъ державы и за до- бро-то на человечество-то.

Въ Руссіи има една партія, къмъ којкото наследникъ-тъ на прѣстоль-тъ ся казва да има съчувствіе, която критикува бездѣй- ственнжъ-тъ политикъ на Русско-то Прави- тельство, и ся казва, че то не е зело мѣр- кы при настояще-то благоврѣме да рас- пространитъ границы-тъ си къмъ Персіи-тъ и Заливъ.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Слухъ ся раздава че една часть отъ войскъ-тъ, която ся намира въ Багдадъ, щѣла да дойде тука въ столицѣ-тъ. По причина на чумжъ-тъ, която върдува сега въ Багдадъ, надѣямы ся този слухъ да не излѣзе истиненъ.

Царска-та Оттоманска банка отговорила на въпросы-тъ на нѣкои отъ притяжатели- тѣ на купоны-тъ на Январіа, че тя е пла- тила вече 60,000 т. л. отъ свой-тъ капи- талъ за тѣзи купоны, безъ да и ся вые- сажъ хавалета-та отъ вилеты-тъ за да посрѣщне плащаніе-то имъ. Купоны-тъ отъ Январія, които още не были платени, въз- лазили на 80,000 т. л. Банка-та обявила че не плаща никакжъ сумжъ додѣто тя не пріеме поне 5,000 т. л. Тя имала на рѣкѣ около 100,000 т. л. за да посрѣщне пла- щаніе-то на купоны-тъ отъ Юлія.

Говори ся че монополъ-тъ на тютюнъ-тъ ще ся унищожитъ въ Цариградъ. Той щѣлъ да ся замѣсти съ другъ видъ даждіе.

Частны-тъ помощи въ Руссіи за Херце- говинскы-тъ възстаницы отъ начало-то на възстаніе-то до сега възлѣзватъ до 500,000 рубли.

Великый-тъ Везиръ заповѣдалъ на Валін- тѣ да събрать бедель-тъ, като имъ явилъ че той трѣбва да ся събира само отъ онѣ- зи, които сж на възрасть между 20 и 40 години, безъ да ся намалява обаче сумма- та, която ся е събирала до сега отъ този данокъ.

Юсуфъ Паша, Министръ-тъ на Финанци- тѣ, ся замѣстилъ отъ Галибъ Бей, който ся провзвелъ на везирскы чинъ. Первый-тъ ся опрѣдѣлил директоръ на Державны-тъ архивы.

Казва ся че Дунавъ-тъ наводнитъ Е. Никополь, Ломпаланжъ и много други дове покрай брѣгове-тъ му. За въ І. ся казва че хора-та ходяли съ варкы лица-тъ, а въ Никополь нѣколко стъ- кащи сж ся напуснжлы, и твърдѣ е че слѣдъ спаданіе-то на водажъ-тъ, тѣ съборятъ.

Говори ся че Турско-то Правитѣ- ся споразумѣло съ чуждестранны при- тели на Турскы фондове относительно до маленіе-то на сумжъ-тъ на общы-тъ долгове. За новы-тъ обязательства, кои ся издадѣтъ, ся прѣдполага да не б. повече отъ 125,000,000 т. л. Отъ 100,000,000 т. л. ще замѣстятъ всичъ съществующы консолидета, а ос- лы-тъ 25,000,000 т. л. ще ся уп- бятъ за плащаніе-то на малкы-тъ долгове на Державжъ-тъ, отъ които една може да остане въ съкровище-то за нужды. Споредъ *Л. Хералдъ*, прѣдпола- го за намаленіе-то на сумжъ-тъ на о- тѣ долгове ся пріело отъ цѣло-то дол- стерство, но нѣкои отъ условия-та были пріети. Нѣкои отъ Министры-тъ държали да не ся плаща вече лихвъ- дългове-тъ, като желаяли да поддѣ- вѣтхый-тъ обычаи, што чуждестра- да не ся употребяватъ въ никое прав- ственно отдѣленіе. Одно отъ условия- че събирание-то и разнасаніе-то на часть отъ доходы-тъ на Державжъ-тъ и управлява отъ единъ чуждестраннъ і- сійжъ, която по този начинъ ще бѣ, състояніе да порѣчителствува редови плащаніе по 6 на 0/0-тъхъ лихвъ і- сумжъ-тъ 125,000,000 т. л.

Споредъ по-послѣдни свѣдѣнія, казъ *Хералдъ*, прѣговори-тъ върху съедин- то и намаленіе-то на общы-тъ долгове сключени по единъ задоволителенъ на- и формально-то имъ потвържденіе щѣ- стане сега наскоро.

Споредъ *Л. Хералдъ*, слухъ-тъ че І. Ефенди, царскый-тъ комисаринъ въ Хе- говинжъ, ся повикалъ назадъ, е безосно-

одно обвиненіе станажо при то- близо до Черногорскъ-тъ границъ, въ- то мнозина Черногорци земали участие- то ся види да е произлѣзло отъ убиве- то на едно Мюсюлманче отъ нѣколко Че- горцы, а не отъ възстаніе-то.

Н. И В. Султанъ-тъ повикалъ въ Туре- тѣ Кабинетъ като Министръ безъ особе- служжъ, Н. Прѣв. Абрахамъ Паша, прѣ- ставитель-тъ на Египетскый-тъ Поджъ въ Цариградъ, и новий-тъ Министръ ся- елъ въ ауденціи отъ Н. Величество за- ра при опрѣдѣленіе-то му.

Въ миналий-тъ брой на третжъ-тъ ст- ницѣ вмѣсто *Пречекъ* по погрѣшкѣ е- зано *Жиресекъ*.

НАЙ-ПОСЛѣДНИ НОВИНЫ ПО ВЪЗСТАНИЕ-ТО.

Мухтаръ Паша праща слѣдующий-тъ леграмъ отъ 6 того на Министръ-тъ Войскъ-тъ:

Азъ пристигнжлъ въ тѣзи минутъ въ- чко. Ный сми ся били постоянно и на о- ваніе и на върщаніе прѣзъ цѣлы 6 дни. сло-то на неприятели-тъ е най-малко 14,000. Зиблѣжителны сполукы имахмы надъ въз- станицы-тъ. Царскы-тъ войскы ся от- чихжъ по побѣдоносны-тъ сраженія, ко- тѣ имахжъ противъ единъ силъ два пѣти- голжъ отъ тѣхъ.

Този патъ, Черногорскый-тъ Князь ся ся е билъ съ насъ. Около 7,000 Черно- горци, добръ въоржжени и редовно устро- е присѣдннжжъ ся съ възстаницы-тъ съ- мѣреніе да ны нападнжтъ. Въ нѣколко ча- ве, азъ ще ви пратѣжъ подробности-тъ.

Единъ телеграмъ отъ Бѣградъ отъ 6- го казва: «Прѣговори-тъ съ Г-на Риси- за образуваніе-то на единъ новъ Сърб- ский Кабинетъ не успѣли».

Издава ся отъ Американско-то *Ево- гелско Общество*.

Редакторъ Т. Л. Байнгтоъ.

Въ печатницѣ-тъ на Д. АРАМІАНА Агопанъ-ханъ № 12.